

Dziennik Urzędowy

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

WARSZAWA Nr 3 15 lipca 1949 r.

TREŚĆ:

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 12 maja 1949 r.

w sprawie zgłaszania zmian w użytkowaniu powierzchni mieszkalnej.

W związku z pkt 5 Uchwały Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie zużytkowania istniejącej powierzchni mieszkalnej (Monitor Polski Nr A-10, poz. 121) zarządzam, co następuje:

§ 1. Kierownicy komórek terenowych resortu Ministerstwa Sprawiedliwości zgłaszać winni właściwej władzy kwaterunkowej zmiany organizacyjne zachodzące w powierzonych im komórkach, powodujące zmiany w użytkowaniu przestrzeni mieszkalnej.

§ 2. Zgłoszenia należy dokonać niezwłocznie z chwilą zakończenia realizacji zmian organizacyjnych wymienionych w pkt 1 a, b, c — cytowanej Uchwały.

§ 3. Odpis zgłoszenia, o którym mowa w § 1 należy przesyłać równocześnie do wiadomości władzy bezpośrednio przełożonej i Ministerstwa.

§ 4. Przez wyrażenie przestrzeń mieszkalna rozumie się lokale mieszkalne zajmowane czasowo na cele użytkowe.

§ 5. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w z. Ministra Sprawiedliwości:

Tadeusz Rek
Podsekretarz Stanu

PISMO OKÓLNE

Do Obywateli Prezesów Sądów Apelacyjnych, Prezesów Sądów Okręgowych, Kierowników Sądów Grodzkich.

Na skutek porozumienia z Zarządem Głównym Związku Samopomocy Chłopskiej, który uznał za wskazane i celowe stosowanie przedwojennego okólnika Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie dowodów tożsamości koni (II Zbiór Systematyczny Rozporządzeń i Okólników Min. Spraw. pozycja 353), Ministerstwo Sprawiedliwości — Nadzór Sądowy — przypomina i zaleca stosowanie wymienionego okólnika, wskazującego na błędną praktykę komorników, którzy przy zajęciu w drodze egzekucji koni odbierają od właścicieli dowód tożsamości zajętego konia, lub też, że sprzedając zajęte konie na licytacji, nie wręczają nabywcom wspomnianych dowodów tożsamości.

Ponieważ dowód tożsamości konia jest dokumentem ściśle związanym z danym koniem i musi znajdować się stale w rękach posiadacza konia, przeto komornicy winni pozostawiać dowody tożsamości koni u właścicieli (posiadaczy), dopóki koń zostaje w ich posiadaniu, chociażby był egzekucyjnie zajęty, a dopiero po sprzedaży licytacyjnej wręczać te dowody nabywcom koni.

Kierownik Nadzoru Sądowego:
Zygmunt Kapitaniak

INSTRUKCJA

w przedmiocie wykonania rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 1947 r. w sprawie wysokości i zasad wymierzania grzywien, oraz trybu postępowania celem przynaglenia opieszałego właściciela nieruchomości do ujawnienia swego prawa (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 290).

I. Zawiadamianie o zmianie właściciela nieruchomości.

a) Przewidziano w § 8 wyżej powołanego rozporządzenia zawiadamianie sądu właściwego do prowadzenia księgi wieczystej o zmianie właściciela nieruchomości winno być dokonane z chwilą prawomocności orzeczenia sądu powszechnego, lub zakończenia postępowania sądowego przez ugodę, oraz z chwilą zaopatrzenia w myśl art. 502 k.p.c. wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem klauzulą wykonalności i wreszcie z chwilą otrzymania przez sądy i władze przy wykonywaniu swych zadań urzędowych, wiadomości o zmianie.

Dotyczy to następujących orzeczeń sądowych i ugód:

1) wyroków i ugód sądowych, skutkujących zmianę w osobie właściciela nieruchomości, oraz wyroków ustalających własność, a także wyroków stwierdzających prejudycjalnie przejście własności na inną osobę,
2) postanowień o przysądzeniu własności nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym (art. 728 § 1 k.p.c.),
3) postanowień o stwierdzeniu zasiedzenia własności nieruchomości (art. 20 dekr. o post. niesp. pr. rz.),
4) postanowień o zniesieniu współwłasności nieruchomości (art. 35 § 1, 39 § 1, 40 i 44 dekr. o post. niesp. pr. rz.),
5) postanowień o stwierdzeniu praw spadkowych, jeżeli spadek obejmuje nieruchomość, określoną w toku postępowania spadkowego,
6) postanowień o dziale spadku (art. 152 i 162 post. spadk.), o ile spadek obejmuje nieruchomość,
7) postanowień o przysądzeniu spadku wierzycielom (art. 122 post. spadk.), o ile spadek obejmuje nieruchomość,
8) postanowień o objęciu spadku przez spadkobiercę (art. 126 post. spadk.), o ile spadek obejmuje nieruchomość.

b) W przypadku, gdy sąd obowiązany do zawiadomienia o zmianie właściciela jest identyczny z sądem właściwym do prowadzenia księgi wieczystej, zawiadomienie winno być skierowane bezpośrednio do oddziału ksiąg wieczystych tego sądu.

c) Obowiązek zawiadomienia odpada, gdy jest oczywiste, że którykolwiek oddział sądu właściwego do prowadzenia księgi wieczystej ma już wiadomość o zmianie właściciela nieruchomości. Przypadek ten ma m. in. miejsce, gdy na zasadzie art. 24 § 1 pr. ksw. wpisane zostało ostrzeżenie o niezgodności treści wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, lub gdy sąd posiada wiadomość, iż wniosek o ujawnienie zmiany właściciela został już złożony.

d) Zawiadomienie winno być dokonane według następującego formularza:

„Do Sądu Grodzkiego

w . . . .

Oddział Ksiąg Wieczystych

Sąd . . . . . w . . . . . zawiadamia po myśli § 8 rozp. Min. Spraw. z 31 lipca 1947 r. Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 290, iż na podstawie . . . . nastąpiła zmiana własności nieruchomości . . . . na rzecz . . . . , ... zamieszkałego w .. . .“

II. Czynności w Oddziale Ksiąg Wieczystych Sądu Grodzkiego.

a) Oddział ksiąg wieczystych sądu grodzkiego prowadzi celem ewidencji spraw „Dziennik postępowania przynaglającego w sprawach ksiąg wieczystych“ czyli Dziennik „Pn“, zgodnie z ogólnymi przepisami, dotyczącymi prowadzenia repertoriów sądowych oraz według dołączonego do tej instrukcji wzoru.

b) Do Dziennika „Pn“ wciąga się wszelkie pisma, wszczynające postępowanie przynaglające, w szczególności:

1) zawiadomienia sądów i władz o zmianie właściciela nieruchomości (§ 8 pow. rozp.),
2) wnioski o wpis własności nieruchomości, które nie zostały należycie opłacone lub wykazują inne braki o ile wnioskodawca mimo wyznaczenia mu terminu

z art. 141 k.p.c., lub na zasadzie art. 46 pr. ksw. nie zastosował się do wezwania sądu (§ 20 pow. rozp.),

3) sprawy wszczęte z urzędu przez sąd w wyniku otrzymania wiadomości o niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, m.in. w przypadku, gdy wniosek o wpis przejścia własności został wycofany.

c) Zapisy w dzienniku „Pn" należy wykonywać według poniższych wskazówek:

w łamie 1 — wpisuje się liczbę kolejną sprawy,

w łamie 2 — datę wpływu pisma, lub zarządzenia z urzędu na podstawie którego zostaje wszczęte postępowanie przynaglające,

w łamie 3 — rodzaj pisma; gdy nie zawiera ono zarządzenia z urzędu należy podać przez kogo zostało przysłane, w przypadku zaś, gdy pismo jest wnioskiem o wpis należy podać Nr kolejny Dziennika „KW" lub „Zd",

w łamie 4 — oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej lub zbioru dokumentów, a w braku tych danych inne zwięzłe oznaczenie,

w łamie 5 — wszystkich właścicieli zobowiązanych do ujawnienia swego prawa własności i ich adresy,

w łamach 6, 7, 8 i 9 — wezwania sądu, dane na podstawie § 9, 11 i 12 pow. rozp. z podaniem daty wezwania, daty doręczenia, zakreślonego terminu i zagrożenia grzywną. W przypadku, gdy postępowanie zostało wszczęte na skutek zawiadomienia sądu lub władzy należy mieć na uwadze przy wysyłaniu wezwań termin z § 1 pow. rozporządzenia,

w łamach 10, 11, 12, 13 i 14 — postanowienia sądu wydane na podstawie § 10 pow. rozp., z podaniem daty postanowienia, daty doręczenia, wysokości grzywny, daty zażalenia oraz daty i treści orzeczenia II inst.,

w łamie 15 — końcowe załatwienie sprawy przez dokonanie wpisu lub złożenie do zbioru dokumentów. W przypadku, gdy nastąpiło to jeszcze przed wciągnięciem do dziennika pisma wszczynającego postępowanie, fakt ten uwidacznia się również w tym łamie,

w łamie 16 — daty postanowień o uchyleniu lub darowaniu grzywny (§§ 18 i 19 pow. rozp.) z zaznaczeniem czy uchylenie lub darowanie dotyczy całości lub części grzywny,

w łamie 17 — pozycję należności, pod którą grzywna prawomocnie wymierzona została wciągnięta w księdze należności sądowych. Wciągnięcie do tej księgi winno nastąpić bezzwłocznie po wydaniu postanowienia o wymiarze grzywny,

w łamie 18 — „Uwagi" wpisuje się okoliczności istotne dla przebiegu sprawy, nie objęte poprzednimi łamami.

d) Postępowanie przynaglające należy prowadzić do czasu, gdy opieszały właściciel nieruchomości spełni obowiązek ujawnienia swego prawa, gdy spełnienie tego obowiązku stanie się bezprzedmiotowe, lub też gdy zaspokojenie grzywien nastąpi w drodze przymusowej sprzedaży nieruchomości.

e) W przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie może prowadzić swoich spraw, winien sąd prowadzący księgę wieczystą spowodować, by władza opiekuńcza ustanowiła dla właściciela kuratora, w myśl art. 48 § 1 lub art. 52 § 1 prawa opiekuńczego.

Dla właścicieli nieznanych, lub nie dających się jeszcze ustalić, ustanawia kuratora sąd prowadzący księgę wieczystą na podstawie art. 60 prawa op.

f) Wszczęcie postępowania przynaglającego w przypadku, gdy wniosek o wpis został już złożony, uwidacznia się w łamie 13 Dziennika „KW" lub „Zd".

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Swiątkowski

Liczba bieżąca	Data wszczęcia postępowania	Oznaczenie pisma na podstawie którego wszczęto postępowanie	Oznaczenie nieruchomości	Nazwiska, imiona i adresy właścicieli	wezwania z § 9, 11 i 12				postanowienia z § 10					Data uchylenia lub darowania grzywny	Pozycja księgi należności	Uwagi:
					Data wezwania	Data doręczenia	Zakreślony termin	Zagrożenie grzywną	Data wydania	Data doręczenia	Grzywna wymierzona	Data zażalenia	Data i treść orzeczenia II instancji	Data i sposób załatwienia końcowego			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

KOMUNIKAT

w sprawie spadków, wakujących po obywatelach polskich, zmarłych podczas wojny na terytorium Wielkiej Brytanii, oraz członkach b. Polskich Sił Zbrojnych, zmarłych poza Wielką Brytanią.

Na prośbę Ministerstwa Spraw Zagranicznych Ministerstwo Sprawiedliwości ogłasza piątą listę obywateli polskich, zmarłych w czasie wojny na obszarze Wielkiej Brytanii, oraz członków b. Polskich Sił Zbrojnych, zmarłych poza Wielką Brytanią, po których pozostały w Wielkiej Brytanii spadki, stanowiące depozyty pieniężne i rzeczowe, jako dalszy ciąg listy, ogłoszonej w numerze 2 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 1948 r.

Załącznik do komunikatu w sprawie spadków wakujących po obywatelach polskich, zmarłych na obszarze Wielkiej Brytanii.

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	data urodz.	Rodzina	Nr aktu konsulatu
1	**Adamarczuk Jan**	23.1.1911	Sylwester i Barbara im. rodz.	20398
2	**Ambrozik Adolf**	7.1.1907	Antoni i Maria im. rodz.	20432
3	**Antuszewicz Adam**	8.11.1913 Zajkowszczyzna gm. Mała Brzostowica, Grodno	Jerzy i Maria im. rodz.	20031
4	**Awner Izrael**	12.8.1910	im. rodz.: Mendel i Gitla, żona Ruchla, Łódź, ul. Młynarska 34	20026
5	**Bajdan Stanisław**	20.4.1909	im. rodz.: Ludwik i Marianna, żona Jadwiga	20457
6	**Baziuk Szymon**	17.7.1910 Skałat pow. Tarnopol	im. rodz.: Jan i Maria, żona Stefania, Skałat, ul. Rakikąt	20132
7	**Bejgier Władysław**	14.6.1915 Bereściany pow. Łuck, Wołyń	im. rodz.: Jakub i Feliksa, kawaler, adres Janina, Kolano-Bereziany, p. Zofiówka, pow. Lwów	20113
8	**Bielmacz Julja**	—	rodz.: Józef i Julia Michałkiewiczowie, syn: Władysław Bielmacz, Rogoźnice, pow. Baranowicze	R.710
9	**Blatkiewicz Eugeniusz**	21.8.1918	matka: Emilia Blatkiewicz, Krynica	20087
10	**Borejsza Stanisław**	8.5.1903	rodz.: Maciej i Anna, żona Aleksandra, Ogrodniki pow. Grodno	R.710
11	**Borowicz Jerzy**	zm. 5.11.1947		20685
12	**Brenda Henryk**	10.11.1900	rodz. Piotr i Magdalena	17309
13	**Buczek Józef**	10.5.1905 Kielnerowo, Rzeszów	rodz. Michał i Magdalena, wdowiec	20138
14	**Buczyński Michał**	5.2.1900	adr.: Honorata Müller, Nyrków, pow. Zaleszczyki	18583
15	**Chimczak Włodzimierz**	7.4.1918 Smolin, Rawa Ruska	matka: Anna Putek, kawaler	20161
16	**Chodoronek Piotr**	1.10.1918 Ukle pow. Brasław woj. Wilno	rodz.: Antoni i Anna, kawaler, adres ojca jak poprz.	20162
17	**Chrzanowski Teodor**	—		15351
18	**Czubiński Franciszek**	19.7.1895	żona Helena z d. Kolata	20421
19	**Dalecki Władysław**	15.3.1914 Tomaszyszki pow. Brasław	rodz. Jan i Rozalia	20220
20	**Daszyński Władysław**	15.8.1908 Hruzdowo pow. Postawy, woj. Wilno	żona Stefania, adres jak poprz. rodz.: Wincenty i Elżbieta	20230
21	**Darewski Stanisław**	15.8.1909	rodz. Aleksander i Ewa	20465
22	**Dębicki Jan**	12.2.1915 Mościska, Lwów	rodz.: Kazimierz i Julia, kawaler, ojciec, Mościska, ul. Kochanowskiego 159	20244

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	data urodz.	Rodzina	Nr aktu konsulatu
23	**Dojan Jan**	12.2.1920	żona Adela, Grudziądz	20213
24	**Drelich Zbigniew**	10.8.1919 Borysław pow. Drochobycz	kawaler, rodz. Stanisław i Helena	20657
25	**Dron Michał**	21.8.1889	rodz.: Mikołaj i Katarzyna, żona Bronisława, Stanisławów, ul. Szkolna 9	R710
26	**Drozdowski Zbigniew**	17.4.1925	matka Waleria	20205
27	**Drwięga Antoni**	14.6.1900	żona Zofia	20247
28	**Dylko Józefa**	17.10.1915	mąż Mikołaj Dylko, Kosów Poleski, ul. Niepodległości 22	20428
29	**Dziergacz Józef**	31.1.1902	żona Maria, Kobylnik, pow. Postawy, woj. Wilno	20240
30	**Dzikoński Błażej**	7.3.1899 Pszeniczniki pow. Tłumacz woj. Stanisławów	żona Teresa, Niwna, gm. Dziermakówka, pow. Borszczów im. rodz.: Michał i Jadwiga	20242
31	**Feruga Józef**	26.10.1914	rodz.: Józef i Maria, Jasienice 267, pow. Bielski	16499
32	**Frantzl Otton**		żona Zofia, Bielsko, ul. Batorego 12	20291
33	**Gajewski Otton**	16.12.1921	ojciec Jerzy Gajewski	20295
34	**Galiński Władysław, Jerzy**	10.6.1921		16502
35	**Gliński Stanisław**	15.12.1912	żona Maria, Łubsza, p. Strzeliska Nowe, pow. Rohatyń	20583
36	**Głowacki Józef**	19.3.1899	rodz.: Stanisław i Waleria	20463
37	**Gralczyk Karol**	14.11.1918	brat Aleksander Gralczyk	20308
38	**Grazul Antoni**	13.4.1906	rodz.: Augustyn i Anna	20402
39	**Gruszewski Włodzimierz**	5.5.1913	ojciec Wincenty	20319
40	**Gruszka Jerzy**		ojciec Aleksander Gruszka, Warszawa, ul. Żytnia 24	19302
41	**Gryciuk Jerzy**	24.4.1910	brat Piotr, Brześć n. B.	20325
42	**Grys Myron**			20690
43	**Grzyb Leon**	18.6.1918 Nowosielice, Sniatyń	im. rodz.: Karol i Aniela, żona Genowefa lub Genoleuse Grzyb, Hołyń, pow. Kałusz	20666
44	**Grzybowski Józef**	6.2.1914 Dudy pow. Lida woj. Nowogródek	rodz.: Maciej i Agata, kawaler, adres: Michał Grzybowski, Wilno, Makowa 8	20314
45	**Gulewicz Robert**	15.3.1906 Pińsk woj. Polesie	rodz.: Antoni i Jadwiga, żona Katarzyna, brat Dominik, Pińsk, ul. Wodociągowa 65	20347
46	**Guzowiako Jan**	4.2.1908 Szczełkany, pow. Wołożyn	im. rodz.: Teodor i Natalia, kawaler	20343
47	**Gwido Karol**		posz. Janina Langer, Sławięcice, pow. Koźle Śląskie, Śl. Opol.	15355

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	data urodzenia	Rodzina	Nr aktu konsulatu
48	**Hancza Ryszard**	16.8.1895		20542
49	**Horochowik Bolesław**	1909, Katona, Rubiczowice, pow. Stołpce	rodz.: Kazimierz i Aniela, żona Jadwiga, adres jak poprzednio	20360
50	**Hramota Jan**	2.8.1912	ojciec Piotr, zam. w Przemyślu	20701
51	**Hudyma Jan**	7.7.1914	rodz.: Andrzej i Maria	20341
52	**Humeniuk Julian**	2.7.1908	żona Maria	20365
53	**Hüttner Julian**	23.10.1915 Wiedeń	rodz.: Zygmunt i Pessel, kawaler	20616
54	**Iżycki Herman Tadeusz**	19.11.1897	rodz.: Jan i Maria, żona Maria Jadwiga, z d. Łomańska	20412
55	**Jabłonowski Stanisław**		matka Aniela, Dolina Kolejowa Leśna 45	20009
56	**Jackowski vel Makarczuk Grzegorz**	6.8.1901 Bykówka, pow. Żytomierz	rodz.: Dawid i Maria, żona Natalia, ojciec zam. pow. Sarny	20439
57	**Jacznik Wincenty**	9.2.1914	rodz.: Władysław i Rachela	20379
58	**Jeszczyszyn Józef**	26.10.1888	rodz.: Jan i Katarzyna, żona Zofia	20415
59	**Jurewicz Wincenty**	22.1.1893	żona Emilia, Warszawa ul. Skorupki 6/4	20422
60	**Jurkiewicz Franciszek**	4.10.1888	rodz.: Szczepan i Maria, żona Antonina	20377
61	**Kaczkowski Ignacy**	16.12.1916	rodz.: Antoni i Anna	20459
62	**Kądziołka Józef**	22.2.1909	siostra Anna zam. Chmilcze, pow. Podhajce	18672
63	**Kaleciński Dymitr**	10.7.1919 w Niemirowie	rodz.: Teodor i Maria z d. Ośmak	11633
64	**Karol Edward**	1907, Lipniki, pow. Lida	rodz.: Jan i Paulina, żona Maria, Lipniki, pow. Lida	20635
65	**Kaźmierkowski Antoni**	28.11.1893	żona Agnieszka, zam. Grudziądz	20[illegible]56
66	**Kijak Stanisław**	23.9.1893	rodz.: Wawrzyniec i Jadwiga, żona Kazimiera	20535
67	**Kloskowicz (lub Klosowicz) Jan Stanisław**	1906	posz.: Maria Klosowicz, Janowice, pow. Wieliczka	18591
68	**Kładkiewicz Jan**	15.12.1903	rodz.: Mikołaj i Petronela, żona Emilia	20462
69	**Kopaczek Konstanty**	14.9.1914	rodz.: Joachim i Joanna	20531
70	**Kopczyński Stanisław**	17.8.1900	rodz.: Wincenty i Józefa	20413
71	**Korczak Jan**	26.11.1902	żona Janina	20522
72	**Kotelecki Franciszek**	8.9.1911	rodz.: Jan i Michalina	20544

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	data urodz.	Rodzina	Nr aktu konsulatu
73	**Kowalik Henryk**	7.1.1921	ojciec Karol Kowalik	20566
74	**Kowalowicz Michał**	3.9.1915	rodz.: Piotr i Anastazja	20461
75	**Kowalski Wojciech**	25.3.1917 Łącka Wola gm. Mościska, w. Lwów	rodz.: Wojciech i Agnieszka, siostry Stefania i Felicja, adres jak poprzednio	20633
76	**Kozak Marian**	22.10.1894	rodz.: Szczepan i Maria	20410
77	**Kozakow Aleksy**	25.5.1909		17616
78	**Krasnodębski Cyryl**	7.7.1913	rodz.: Tomasz i Stanisława	20420
79	**Krzyczkowski Józef**	19.3.1892	rodz.: Wincenty i Julia	20406
80	**Kuczkowski Albin**	12.1.1894	żona i córka: Anna, Złoczów k. Lwowa	14985
81	**Kuliński Jerzy**	15.7.1924		20510
82	**Kurczewski Franciszek**	28.9.1910 Czechowszczyzna, gm. Hornica, pow. Grodno	rodz.: Bolesław i Marianna, żona Aniela, adres jak poprzednio	20590
83	**Kuzikowski Zygmunt**	2.4.1918 Kwasifów, pow. Równe	rodz.: Józef i Anna, kawaler, ojciec zam. Mizocz, pow. Zdołbunów	20576
84	**Kwasiński Bronisław**	16.10.1900	żona Halina, Przemyśl	20429
85	**Laudański Szymon**	10.5.1897	rodz.: Michał i Stanisława, żona Aleksandra	R710
86	**Legan Piotr**	16.6.1912	rodz.: Franciszek i Wiktoria	20474
87	**Lemiszewski Jozef**	27.10.1911 Pińsk	rodz.: Piotr i Anna, narzeczona Halina Dzieminkiewicz, Pińsk, ul. Ceglana 7	20634
88	**Lentacz Wojciech**	10.5.1900	żona Aniela, Miesztuny pow. Grodno	20451
89	**Lepalczyk Tomasz**	31.10.1913		20704
90	**Lewczuk Jan**	28.3.1917 Suwałki woj. Białystok	rodz.: Wincenty i Agata, kawaler, adres: Bronisława Lewczuk, w Sopockinie, ul. 3 Maja 47, Grodno	20675
91	**Lewicki Napoleon, Stanisław**			17605
92	**Linkiewicz Dominik**	15.6.1922 Podbłocie gm. Pinkowicze, pow. Pińsk	rodz.: Stanisław i Michalina, ojciec przeb. w 1942 r. w Archangielsku, rej. Chotmagorski, kol. Zora	20663
93	**Łada-Sobolewski Franciszek, Marian, Andrzej**	25.11.1914	rodz.: Marian i Maria	20456
94	**Łopato Tadeusz**	10.6.1912 Burdyki gm. Iwie, pow. Lida	rodz.: Konstanty i Maria, kawaler, adres ojca jak poprzednio	20673
95	**Łoś Tadeusz**	25.9.1919 Lublin	rodz.: Andrzej i Maria, żona Albina, zam. Bukaczowce, pow. Rohatyń	20662
96	**Łozina-Łoziński Jerzy**	18.6.1914 Kijów-Rosja	rodz.: Walerian i Alina, kawaler	20622
97	**Macała Jan lub Władysław**	12.5.1912	rodz.: Jan i Maria, zam. Nagórzanka, pow. Buczacz, woj. Tarnopolskie	R710

L p	IMIĘ I NAZWISKO	data urodz.	Rodzina	Nr aktu konsulatu
98	**Machnik Maciej, Mieczysław**	16.11.1895	żona Władysława	20587
99	**Mackiewicz Marian**	1.1.1905	brat Witold Mackiewicz	18162
100	**Mądracki Jan**	17.1.1916	matka Agnieszka, zam. Ksawerówka, pow. Stanisławów	16808
101	**Małmyga Aleksander**	22.2.1913	rodz.: Wasyl i Anna	20416
102	**Mantusz Piotr**	2.4.1913 Zaniewczyzna, pow. Wsielub, Nowogródekl	rodz.: Paweł i Julia, kawaler, adres ojca jak poprzednio	20680
103	**Marmon Edward**	zmarł 16.3.1942		R.710
104	**Matuk Stefan**	20.5.1900	rodz.: Wincenty i Anna, zam. Jałwiesz, pow. Nowogródek, brat Jan Matuk	R.710
105	**Mazań Jan**	12.2.1889	rodz.: Bazyli i Zofia	20541
106	**Medyński Tadeusz**	23.8.1920 Warszawa		20592
107	**Mejsak Mikołaj**	25.2.1921 Olenice, gm. Bielice pow. Mołodeczno	rodz.: Justyn i Krystyna, kawaler, adres ojca jak poprzednio	20652
108	**Mendzet Nikodem**	27.9.1907		17358
109	**Nichta Aleksy**	15.3.1917 Maleńkowo gm. Horodec pow. Kobryń	rodz.: Jan i Ewdokia, kawaler, adres ojca jak poprzednio	20648
110	**Michurski Albin**	15.12.1891	żona Olimpia Michurska	20591
111	**Mielniczuk Stefan**	10.1.1913 Kociubyńczyki, pow. Kopyczyńce	rodz.: Wasyl i Maria, żona Maria, adres jak poprzednio	20627
112	**Mikuło Grzegorz**	19.1.1924 Wilno	kawaler	20637
113	**Mirłowicz Bronisław**	12.2.1909 Ryga-Łotwa	rodz.: Ignacy i Józefa, kawaler, siostra Zofia, Prudniki, gm. Druja, pow. Brasław	20656
114	**Miszczuk Paweł**	6.8 1920 Witków Nowy, pow. Radziechów, woj. Tarnopol	rodz.: Józef i Tekla, kawaler	20618
115	**Moczarski Ignacy**	30.7.1903	brat Bronisław i siostra Józefa Kuśnierz	19343
116	**Modest Hubert, Marton**	8.7.1900	rodz.: Wincenty i Helena	20433
117	**Mocko Paweł**	18.11.1914 Dobrocin, pow. Żółkiew		20536
118	**Moroza Józef**	18.5.1906 Misztaldony, gm. Małe Soleczniki, Wilno, Troki	rodz.: Jan i Józefa, żona Stanisława, zam. Karelin, Małe Soleczniki, Wilno, Troki	20638
119	**Mroczkowski Józef**	18 3.1889	rodz.: Franciszek i Maria	20546
120	**Mrzygłod Emil**	24.1 1921	ojciec Mikołaj, zam. Kułajce, pow. Rawa Ruska	20584
121	**Nawolski Tadeusz**	25.8 1921 Szczytowce, gm. Koszporowce, pow. Zaleszczyki	rodz.: Władysław i Emilia, kawaler, adres ojca jak poprzednio	20632
122	**Nawrocki Stanisław**	25.4.1906	rodz.: Władysław i Katarzyna	20458

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	data urodz.	Rodzina	Nr aktu konsulatu
123	Niedobijczuk Jarosław	13.8.1919 Kołomyja	rodz.: Stefan i Maria, kawaler, ojciec zam. Kołomyja, Jagiellońska nr 80	20640
124	Noremberg Józef	1922	rodz.: Stanisław i Maria	R710
125	Oborski Jan	11.3.1918 Krzemieniec woj. Wołyń	rodz.: Bronisław i Bronisława, zam. Huta Stara, gm. Szumsk, pow. Krzemieniec	20661
126	Ochman Tadeusz	30.12.1910 kawaler	Katarzyna Ochman, Stanisławów, ul. Borska 17	20582
127	Ordyński Ryszard	3.4.1900		20595
128	Organski Józef	19.3.1902	rodz.: Ignacy i Jadwiga	20533
129	Orłowski Adolf	3.7.1948 zmarł	ojciec Edward	19577
130	Osipowicz Marian	17.7.1912 Tarnopol	rodz.: Paweł i Tekla, kawaler, Maria Osipowicz, Mosty Wielkie, pow. Żółkiew	20678
131	Paduchowski Wojciech	17.4.1902	rodz.: Edward i Teofila, żona Anna, córka: Jadwiga	R710
132	Partyka Kazimierz		rodz.: Leon i Maria, żona Władysława, Ładycze, pow. Tarnopol	20453
133	Pastuch Wojciech	30.3.1919	rodz.: Andrzej i Katarzyna	20343
134	Patipuch Stefan	6.10.1904 Łódź	rodz.: Mikołaj i Katarzyna, żona Zofia, Tarnopol, ul. Ceglana 4	20667
135	Pawlikowski Kazimierz	10.9.1920	żona Zofia	20603
136	Pawluk Pańko	6.8.1913 Pohile, Drohobycz	rodz.: Michał i Anna, kawaler, adres: Mikołaj Borysławski, Borysław, ul. Olszana 17	20639
137	Pietrasik Sylwester	28.12.1900	rodz.: Walery i Agnieszka	20534
138	Pigiel Sergiusz	5.2.1921 Pińsk	rodz.: Jan i Maria, kawaler, matka zam. Pińsk, ul. Wodociągowa 86	20617
139	Pik Józef	29.2.1924	rodz.: Jan i Marta	20018
140	Piotrowski Józef	20.5.1916	żona Stanisława	18018
141	Poltorak Henryk	3.2.1943 zmarł		R710
142	Potularski Wincenty		żona: Zofia, Smarzewo, pow. Konin	18730
143	Poźniak Jan	4.12.1888	rodz.: Stanisław i Maria	20408
144	Przyborowski Marian	1.3.1899	żona Maria, zam. Warszawa, ul. Browarna 24	20545
145	Pupin Józef	9.1.1918	rodz.: Michał i Wincentyna	20414
146	Rejmański Andrzej	13.2.1917	ojciec Zygmunt, zam. Lwów, ul. Św. Jacka 24	20473
147	Rumiński Piotr	20.6.1912 Dajnówka Mała, pow. Wołożyn	rodz.: Józef i Teodora, kawaler, matka zam. Dojnówka Mała, Zabrzezie, pow. Wołożyn	20674

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	data urodz.	Rodzina	Nr aktu konsulatu
148	**Rzepka Henryk, Augustyn**	11.6.1948 zmarł		17425
149	**Rzeźnik Zbigniew**	3.11.1922 Wielkie Oczy, pow. Jaworów, woj. Lwów	rodz.: Adam i Wincentyna, kawaler. matka zam. Równe ul. Wyspiańskiego nr 8	20658
150	**Sadowski Edward**	26.2.1915 Bołogoje Rosja	rodz.: Bronisław i Zofia, kawaler	20620
151	**Sadłowski Stanisław**	28.12.1921 Nowy Sącz	rodz.: Kazimierz i Eugenia, żona Stanisława, zam. Lwów, ul. Lelewela 6	20655
152	**Samulewicz Włodzimierz**	14.3.1912 Leonowice gm. Wa-rejki p. Wołkowysk	rodz.: Stefan i Maria, kawaler, adres matki jak obok	20668
153	**Sawczuk Borys, Karol**	7.1.1920	matka Maria	16001
154	**Sawicki Jakub**	18.10.1906 Worocewicze, gm. Janów, pow. Drohiczyn, Polesie	rodz.: Michał i Aksenia, żona Olga Sawicka, adres jak obok	20625
155	**Siechanowicz Aleksander**	10.10.1912	rodz.: Joachim i Helena	20521
156	**Siewruk Edward**	17.9.1917 Nowikowszczyzna, gm. Iwienice, pow. Wołożyn	rodz.: Stanisław i Maria, kawaler, adres matki jak obok	20619
157	**Siwicki Konstanty**	25.5.1916 Małość, pow. Dzisna	rodz.: Konstanty i Anna, kawaler, brat Bazyli Siwicki, zam. Osinówka, gm. Łżeśki, pow. Dzisna	20631
158	**Skcłucki Kazimierz**	27.7.1923	rodz.: Franciszek i Stefania	20476
159	**Stajgl Roman**	28.2.1904	żona Józefa, Stanisławów, ul. Żeromskiego 6	20418
160	**Statkiewicz Szymon**	15.2.1905 zmarł 2.3.1947		20394
161	**Stec Franciszek, Jan**	zmarł 13.6.1947		17284
162	**Stefanowicz Stanisław**	15.3.1918 Kowale gm. Woźniany, Wileńskie	rodz.: Kazimierz i Marianna, adres ojca jak obok	20628
163	**Strejc Eugeniusz**	10.10.1919		5808
164	**Subbotin Mikołaj**	3.2.1913	rodz.: Aleksander i Anna	20528
165	**Szczypiorski Jan**	23.5.1911 Sosnowice, pow. Będzin	rodz.: Wacław i Waleria	20647
166	**Szozda Edward**	22.3.1911	rodz.: Jan i Franciszka	20424
167	**Szozdowski Stefan**	13.12.1900	rodz. Leonard i Katarzyna, żona Stanisława, dzieci: Leonard, Czesław, Krystyna i Halina, zam. Nieledów, p. Hrubeszów	R.710
168	**Szykulski Marian**	8.9.1915	rodz.: Władysław i Aniela	20411
169	**Tatarowski Stanisław**	3.3.1899	żona Weronika, Słonim, woj. Nowogródzkie	20436
170	**Turonek Eliasz**	20.8.1912 Kowrzelewo, Nowy Pohost, pow. Brasławski Wileńskie	rodz.: Hilary i Maria, kawaler, adres ojca jak obok	25593
171	**Turski Konstanty**	2.1.1923 Emilianówka, gm. Domanice, pow. Siedlce	rodz.: Julian i Marta, kawaler, adres ojca: Batorówka gm. Brodnica, pow. Pińsk	20651
172	**Ulasiuk Franciszek**	24.6.1918	matka: Antonina, zam. Krynica, ul. Piłsudskiego	13252

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	data urodz.	Rodzina	Nr aktu konsulatu
173	**Urban Zbigniew, Adam**	9.6.1908 Kraków	rodz.: Marceli i Helena, kawaler	20672
174	**Walijewski Stanisław**	15.12.1898	rodz.: Bolesław i Pelagia, żona Zofia	20526
175	**Ważny Władysław**	20.1.1902	rodz.: Walenty i Józefa, żona Janina	20532
176	**Węgrowski Antoni**	20.9.1902 Dziewienniki, gm. Woźniany, Wilno, Troki	rodz.: Andrzej i Maria, żona Jadwiga adres jak obok	20654
177	**Więcławski Roman**	17.8.1919 Cudzowice, gm. Pnikut, pow. Mościska, Lwów	rodz.: Michał i Anna, kawaler, adres ojca jak obok	20677
178	**Wiencaszek Władysław**	4.10.1899	rodz.: Józef i Marianna, żona Wiktoria	20527
179	**Wietrowiec Kazimierz**	22.6.1906	rodz.: Antoni i Anna	20403
180	**Wiktorowski Marian, Stanisław**		żona Helena, zam. Mołodeczno, ul. Zamkowa 58	18555
181	**Wójcik Józef**	2.2.1902 Jasiennik pow. Biłgoraj	rodz.: Franciszek i Maria, żona Bronisława, zam. Cukrownia Szpanów, pow. Równe	20671
182	**Wojewódzki Wacław**	13.1.1894	rodz.: Michał i Hieronima, żona Helena	20524
183	**Wojtkiewicz Józef**	24.3.1909 Widze pow. Brasław	rodz.: Franciszek i Kazimiera, kawaler	20679
184	**Wolski Wojciech**	10.4.1903	rodz.: Franciszek i Zofia, żona Stanisława, zam. Brzeżany, ul. Złoczowska 27	20470
185	**Wydra Stanisław**	16.10.1896	rodz.: Wojciech i Zofia	20464
186	**Zabański Jan**	6.6.1910 Tuszec pow. Stołpce	rodz.: Grzegorz i Paraska, kawaler, adres ojca jak obok	20630
187	**Zachara Antoni**	15.8.1893	rodz.: Maciej i Katarzyna, żona Maria	20519
188	**Zakrzewski Walenty**	8.11.1897	żona Zofia, Lida, Szeptyckiego 2	20395
189	**Zamaro Aleksander**	15.3.1908	żona Sabina	20435
190	**Zawadzki Julian**	25.11.1911	rodz.: Roman i Katarzyna	20454
191	**Ziobrowski Ludwik**	1.8.1905	rodz.: Walerian i Kamila, żona Halina	20540
192	**Żołędziewski Antoni**	12.5.1918 Wilcze, gm. Silne pow. Łuck	rodz.: Jan i Katarzyna, kawaler, adres matki jak obok	20665
193	**Zych Edward**	25.8.1922 Zagórze pow. Sanok	rodz.: Cyryl i Franciszka	16298
194	**Zygarlicki Leon**	28.6.1919	ojciec Jan	16299

KOMUNIKAT

Ogłasza się, że po zmarłym kpr. Turskim Bolesławie, ur. 20.III 1903 r. w Aleksandrowie Kujawskim, synie Pawła i Marii, jest spadek gotówkowy oraz w przedmiotach wartościowych pamiątkowych. Spadkobiercy winni zgłaszać się do Konsulatu Generalnego R. P. w Londynie.

ORZECZENIE IZBY CYWILNEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO Z DNIA 7 MAJA 1948 R. (C. III. 2432/47).

1) O tym, czy fundacja jest osobą prawną i jaką: prawa publicznego czy prawa prywatnego, należy rozstrzygać nie na podstawie samego brzmienia statutu, lecz na podstawie aktu fundacyjnego, treści zatwierdzenia tego aktu przez właściwą władzę i przepisów prawa publicznego, dotyczących fundacji.

2) Okoliczności, że fundacja przyjęła wykonanie albo podjęła się wykonania niektórych funkcyj prawnopublicznych, albo że zarząd fundacji sprawują osoby urzędowe lub urząd publiczny, albo że niektóre rozporządzenia majątkiem fundacji wymagają zatwierdzenia władzy publicznej, nie są dowodami, że fundacja jest osobą prawną prawa publicznego, chyba że stanowi ona część organizacji osoby prawnej prawa publicznego albo szczególny przepis prawa publicznego nadał tej fundacji charakter osoby prawnej prawa publicznego.

3) Przy zmianie suwerenności nad określonym obszarem osoba prawna prawa publicznego może nadal istnieć na tym obszarze tylko w tym przypadku, gdy nowa władza państwowa włączyła ją w organizację państwową albo w organizację innej uznanej osoby prawa publicznego. Art. 2 ust. 4 dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich wyłącza możliwość dalszego istnienia w Polsce dawnych niemieckich osób prawnych prawa publicznego.

4) Przy ocenie, czy dawna fundacja niemiecka prawa prywatnego może nadal istnieć w Polsce, należy rozważyć, czy ze względu na treść aktu fundacyjnego, na cele i zadania, na niemożliwość uzyskania nowego majątku istnienie fundacji nie sprzeciwia się prawu polskiemu.

Przewodniczący: Prezes S. N. K. Bzowski. Sędziowie: J. Witecki (sprawozdawca), S. Kałamajski. Prokurator: L. Karłowski.

Sąd Najwyższy w sprawie Fundacji św. Augustyna we Wrocławiu przeciwko Skarbowi Państwa o oddanie w posiadanie nieruchomości, po rozpoznaniu skargi kasacyjnej pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 października 1947 r.,

zaskarżone postanowienie uchylił i sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 11 czerwca 1947 r. odesłał.

U z a s a d n i e n i e.

Adwokat N. wniósł w imieniu „Fundacji św. Augustyna we Wrocławiu" pozew przeciwko Skarbowi Państwa o zobowiązanie Skarbu Państwa do oddania w posiadanie wymienionej fundacji nieruchomości we Wrocławiu, składającej się z kilku oznaczonych w pozwie parcel wraz ze znajdującymi się na tych parcelach budynkami. Do pozwu adwokat N. dołączył pełnomocnictwo, podpisane przez ks. dra T., jako kuratora fundacji, i przez Marię Jarosławę, B., przełożoną prowincjonalną Sióstr Nôtre Dame, oraz odpis przekładu z języka niemieckiego na język polski statutu fundacji. Na uzasadnienie podniesionego w pozwie żądania adwokat N. przytoczył w tymże pozwie, że Fundacja św. Augustyna we Wrocławiu jest hipoteczną właścicielką opisanej w pozwie nieruchomości, że Fundacja jest instytucją dobroczynną Kościoła Katolickiego, działającą przez Śląską Prowincję Zakonną Kongregacji Ubogich Sióstr Szkolnych de Nôtre Dame, a majątek Fundacji jest majątkiem kościelnym, wpis zaś własności na imię Fundacji, nie zaś na Kościół Katolicki, nastąpił w celu uniknięcia utraty nieruchomości, gdyby władze hitlerowskie wydały przepisy, pozbawiające Kościół własności nieruchomości, że w budynkach znajdujących się na oznaczonej w pozwie nieruchomości, Ubogie Siostry Szkolne de Nôtre Dame prowadziły sierociniec, że dn. 8.XII 1945 r., delegat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej Zarządu Miejskiego miasta Wrocławia zarządzili odebranie tym Siostrom nieruchomości i że na mocy tego zarządzenia Siostry Szkolne zostały usunięte z dwóch domów dwupiętrowych, podwórza i ogrodu, które to domy, ogród i podwórze zostały przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej oddane niejakiej instytucji „Dom Matki i Dziecka".

W odpowiedzi na pozew Prokuratoria Generalna wniosła o odrzucenie pozwu ewentualnie o oddalenie powództwa podnosząc, że stronę powodową należy traktować jako niemiecką osobę prawną, a więc uznać ją za nie istniejącą i nie mającą zdolności procesowej, że majątek oznaczonej w pozwie Fundacji, jako niemieckiej osoby prawnej, został przejęty na własność Państwa na podstawie zarządzenia Ministra Ziem Odzyskanych, nakazującego przejęcie na rzecz Państwa niemieckiego zakładów i instytucyj, mających charakter fundacyj, jeżeli nie służą celom kultu religijnego, że w czasie przejmowania nieruchomości znajdowały się w zakładzie, prowadzonym na tej nieruchomości, wyłącznie zakonnice narodowości niemieckiej, obecnie zaś w przejętych budynkach została uruchomiona instytucja państwowa „Dom Matki i Dziecka" dla sierot polskich.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z dnia 11 czerwca 1947 r. odrzucił pozew. Sąd Okręgowy ustalił na podstawie odpisu statutu Fundacji, że Fundacja powstała „za czasów władzy niemieckiej" na Ziemiach Odzyskanych, podlegała prawu niemieckiemu i jej statut w ostatnim jego brzmieniu, ustalonym dn. 9.V 1931 r., był zatwierdzony przez władzę państwową niemiecką dn. 9.VI 1931 r. Na podstawie powyższych faktów Sąd Okręgowy uznał Fundację św. Augustyna we Wrocławiu, nie służącą wyłącznie celom i interesom narodowości polskiej, za niemiecką osobę prawną w rozumieniu dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich. Sąd Okręgowy ustala dalej, że według ustawodawstwa niemieckiego pomieniona Fundacja była osobą prawną prawa publicznego i że na podstawie art. 2 pkt 4 wyżej wspomnianego dekretu majątek niemieckich osób prawnych prawa publicznego przeszedł z mocy samego prawa na własność odpowiednich osób prawnych, niemieckie zaś osoby prawne prawa publicznego utraciły w Polsce byt prawny. Po tych wywodach Sąd Okręgowy podaje dwie

podstawy odrzucenia pozwu. Z jednej strony Sąd Okręgowy uznaje drogę procesu cywilnego za niedopuszczalną, ponieważ „strona powodowa, tj. nowa Fundacja św. Augustyna uważa siebie za odpowiednią osobę polską prawa publicznego, na którą przeszedł majątek Fundacji św. Augustyna dawniej", a ustalenie, na którą osobę polską przeszedł majątek niemieckiej osoby prawnej prawa publicznego, i przekazanie majątku dokonywa się w drodze administracyjnej, z drugiej zaś strony — Sąd Okręgowy wywodzi, że niezależnie od niedopuszczalności drogi procesu cywilnego „pozew ulega odrzuceniu z braku zdolności procesowej strony powodowej", ponieważ „dawna Fundacja św. Augustyna była osobą prawa publicznego niemiecką", straciła swoją podstawę gospodarczą; strona powodowa nie może spełniać swego celu, nie może opierać swego bytu na tym, że na miejsce niemieckich organów zarządu dawnej fundacji wstąpiły odpowiednie polskie organa, skoro „nie wykazała ani wykazać nie może żadnego aktu ustawodawczego, który by wyraźnie lub dorozumianie zezwalał na dalsze istnienie prawne niemieckich osób prawnych prawa publicznego lub przewidywał przekształcenie niemieckich osób prawa publicznego na polskie osoby" prawne.

Adwokat N. założył imieniem „Fundacji św. Augustyna" zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z wnioskiem o zmianę postanowienia i o nieuwzględnienie wniosku strony pozwanej o odrzucenie pozwu.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 10 października 1947 r. zmienił postanowienie Sądu Okręgowego i przekazał sprawę temu Sądowi do merytorycznego rozpoznania tudzież zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Fundacji św. Augustyna 3.275 zł. kosztów prowadzenia sprawy w drugiej instancji w trybie zażalenia.

Sąd Apelacyjny zaznaczył w uzasadnieniu swego postanowienia, że „nie podziela stanowiska Sądu Okręgowego". Zdaniem Sądu Apelacyjnego Fundacja św. Augustyna we Wrocławiu, jak to wynika z § 1 jej statutu, jest instytucją dobroczynną Kościoła Katolickiego, który na podstawie art. 113 Konstytucji z dn. 17.III 1921 r. „pozostaje w posiadaniu i używaniu swoich fundacyj" i na obszarze Dolnego Śląska ma te same prawa, co na pozostałym obszarze Państwa Polskiego. Majątek fundacji jest majątkiem Kościoła, co wynika z kanonu 1544 § 1 głoszącego, że „majątek osób publicznych bądź prawnych czy to ruchomy, czy nieruchomy, należący bądź do Kościoła, bądź do Stolicy Apostolskiej, bądź do innej osoby kościelnej, stanowi majątek Kościoła". Sąd Apelacyjny wywodzi dalej, że Fundacja św. Augustyna niewątpliwie była niemiecką osobą prawną, lecz po przejęciu Dolnego Śląska przez Państwo Polskie stała się polską osobą prawną, co wynika ze składu osobowego Fundacji, służy obecnie głównie ludności polskiej tak jak Kościół Katolicki, który poprzednio służył ludności niemieckiej, obecnie zaś służy ludności polskiej, wreszcie, że wymieniona Fundacja przestała by istnieć, gdyby na Dolnym Śląsku przestał istnieć Kościół Katolicki.

Prokuratoria Generalna założyła skargę kasacyjną na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego i wnosi o uchylenie tego postanowienia i zniesienie całego postępowania ewentualnie — o odesłanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Adwokat N. w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej odrzucenie ewentualnie — o oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy z urzędu uznał, że droga procesu cywilnego w sprawie niniejszej jest niedopuszczalna. Sąd Apelacyjny w swoim postanowieniu nie stwierdził wyraźnie, że droga procesu cywilnego jest dopuszczalna, ale z przekazania sprawy do „merytorycznego" rozpoznania oraz z uzasadnienia postanowienia wynika, że Sąd Apelacyjny uznał drogę procesu cywilnego w sprawie niniejszej za dopuszczalną. Na postanowienie sądu drugiej instancji co do dopuszczalności drogi procesu cywilnego skarga kasacyjna w myśl zasady prawnej, uchwalonej przez skład siedmiu sędziów i wpisanej do księgi zasad prawnych, jest dopuszczalna.

Prokuratoria Generalna podniosła w skardze kasacyjnej zarzut, że uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego zawiera sprzeczność wewnętrzną, co stanowi obrazę art. 351 k.p.c. Zarzut ten należy uznać za zasadny. Brak należytego uzasadnienia, uniemożliwiający kontrolę kasacyjną, należy na podstawie art. 434 k.p.c. brać pod uwagę także z urzędu. Takim brakiem dotknięte jest postanowienie Sądu Apelacyjnego.

Sąd Okręgowy uznał drogę procesu cywilnego za niedopuszczalną, uważając — bez żadnego uzasadnienia — stronę powodową za nową polską osobę prawną prawa publicznego, odpowiednią do niemieckiej osoby prawnej prawa publicznego, jaką była „Fundacja św. Augustyna" we Wrocławiu, żądającą przekazania sobie majątku tej fundacji. Sąd Okręgowy nie wyjaśnił, na jakich danych faktycznych i na jakich przepisach prawnych oparł powyższe ujęcie żądania strony powodowej, nie znajdujące oparcia w aktach sprawy i twierdzeniach stron, a poza tym sprzeczne z innymi wywodami Sądu Okręgowego, uzasadniającymi odrzucenie pozwu tym, że strona powodowa utraciła osobowość prawną, nie istnieje i nie ma zdolności procesowej. Sąd Apelacyjny, zaznaczając ogólnikowo, że nie podziela poglądu Sądu Okręgowego, wywodzi z jednej strony, że wymieniona Fundacja jest instytucją Kościoła Katolickiego, z drugiej — że była wprawdzie osobą prawną niemiecką, lecz stała się polską, nie wyjaśnia jednak, w jaki sposób i na jakiej podstawie prawnej niemiecka osoba prawna stała się polską tudzież czy ta polska osoba prawna żąda przekazania sobie majątku niemieckiej osoby prawnej, jak to ujął Sąd Okręgowy, czy też opiera swe żądanie na innym tytule.

Zarówno Sąd Okręgowy jak i Sąd Apelacyjny błędnie ujęły zagadnienie dopuszczalności drogi procesu cywilnego i zdolności procesowej strony powodowej.

Adwokat N. wyraźnie oparł żądanie pozwu na tym, że Fundacja św. Augustyna jest właścicielką nieruchomości, wpisaną do księgi wieczystej, że jest instytucją dobroczynną Kościoła Katolickiego, której majątek nie przechodzi na własność Państwa Polskiego na podstawie dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich, ponieważ Fundacja ta nie jest osobą prawną niemiecką. Jest to więc powództwo o zwrot nieruchomości, zabranej przez Skarb Państwa, według twierdzenia strony powodowej, bez podstawy prawnej, powództwo o zwrot własności, oparte na hipotecznym tytule własności. Jest to spór o prawo własności i posiadania, który może być rozstrzygnięty, jeżeli nie ma przeszkód procesowych, tylko w drodze procesu cywilnego, ponieważ jest to spór o prawo prywatne, a żaden przepis prawny nie przekazuje takiego sporu innym sądom lub władzom (art. 2 k.p.c.) ani nie ustanawia innego trybu rozstrzygania takiego sporu. Strona powodowa nie uważała i nie uważa siebie za polską osobą prawa publicznego, odpowiednią do niemieckiej osoby prawnej, którą była Fundacja św. Augustyna, lecz wyraźnie we wszystkich swoich wywodach utrzymuje, że jest tą samą fundacją, która została

zatwierdzona na podstawie ustawodawstwa niemieckiego, działała i działa w ramach statutu, zatwierdzonego przez władzę niemiecką w roku 1931, statutu, na który się powołują orzeczenia sądów pierwszej i drugiej instancji.

Wprawdzie pozew zawiera zdanie: „Wpisanie tabularnej własności.... parcel na fundację, a nie bezpośrednio na Kościół Katolicki nastąpiło dla uniknięcia utraty tych nieruchomości na wypadek wydania przez władze hitlerowskie odrębnych przepisów, pozbawiających Kościół własności nieruchomej" Z tego zdania mogłoby wynikać, jeżeli co innego nie zostanie ustalone, że wpis jest pozorny, że nieruchomość nie jest własnością Fundacji św. Augustyna, ale od ustalenia prawa własności zależeć może legitymacja strony powodowej, czyli prawo żądania zwrotu własności, jeżeli strona powodowa opiera je tylko na tym tytule, a nie dopuszczalność drogi procesu cywilnego.

Toteż strona pozwana nie podnosiła w instancjach merytorycznych zarzutu niedopuszczalności drogi procesu cywilnego, podniosła jedynie zarzut formalny — braku zdolności procesowej strony powodowej. Niezależnie od tego zarzutu Sąd z uwagi na przepis art. 65 k.p.c. powinien w każdym stanie sprawy, a więc także w postępowaniu kasacyjnym, wziąć pod uwagę, czy nie zachodzi brak zdolności procesowej strony. Pod tym względem brak dostatecznych, stanowczych, a niewadliwych ustaleń faktycznych w postanowieniu Sądu Apelacyjnego, jak to już wyżej zaznaczono, wskutek czego zagadnienie nie może być rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy.

Sąd Apelacyjny opiera się na § 1 statutu fundacji, zatwierdzonego dn. 10.VI 1931 r. przez „Prezydenta Rządu" (Prezesa Rejencji), brzmiącego w tłumaczeniu: „Fundacja utworzona pod nazwą Fundacja św. Augustyna we Wrocławiu jest instytucją dobroczynną Kościoła Katolickiego". Z tego zdania jedynego, które przytoczył Sąd Apelacyjny w swoim uzasadnieniu postanowienia, nie wynika, że fundacja jest osobą prawną, w szczególności zaś nie wynika, że wymieniona fundacja jest osobą prawną kościelną prawa publicznego. Należy bowiem zaznaczyć, że o tym, czy fundacja jest osobą prawną, zwłaszcza osobą prawa publicznego i osobą kościelną, nie można rozstrzygać na podstawie brzmienia samego statutu (którego całej treści Sąd Apelacyjny nie badał i nie ustalił, a być może, że cała treść statutu mogłaby uzasadnić także wnioski odmienne od wysnutych przez Sąd Apelacyjny). O charakterze fundacji decyduje przede wszystkim akt fundacyjny, czyli akt tworzący fundację, zatwierdzenie tego aktu przez właściwą według przepisów prawa publicznego władzę i dotyczące fundacyj przepisy prawa publicznego. Strona powodowa nie przedstawiła ani aktu fundacyjnego, ani zatwierdzenia tego aktu przez właściwą władzę, ani nawet nie wyjaśniła, w jaki sposób Fundacja powstała, przez kogo została założona. W tym stanie sprawy nie ma materiału do rozstrzygnięcia, czy fundacja jeszcze istnieje, a jeżeli istnieje, czy ma osobowość prawną. Strona powodowa nie przedstawiła nawet dowodu, a przeto i sądy merytoryczne nie ustaliły i nie mogły ustalić, czy Fundacja św. Augustyna jest wpisana do księgi wieczystej nieruchomości, jako jej właścicielka, co by pośrednio mogło świadczyć o tym, że miała osobowość prawną.

Fundacja może być osobą prawną prawa publicznego albo prawa prywatnego. Fundacje, jako osoby prawne prawa publicznego, odróżniały się — według prawa niemieckiego — od fundacyj prawa prywatnego tym, że stanowiły część organizacji prawnej Państwa albo uznanego przez Państwo Kościoła, albo innej osoby prawnej prawa publicznego, albo też że prawo publiczne wyraźnie uznawało te fundacje za osoby prawne prawa publicznego. Osobami prawnymi kościelnymi prawa publicznego były według prawa niemieckiego te ustanowione przez właściwe władze kościelne w drodze formalnego dekretu fundacje, które służyły bezpośrednio celom poszczególnych kościołów lub beneficjów i którym właściwa władza państwowa przyznała osobowość prawną. Okoliczność, że fundacja przejęła wykonywanie albo podjęła się wykonywania niektórych obowiązków prawno-publicznych, albo że zarząd fundacji sprawuje urząd publiczny lub osoby urzędowe, albo że pewne rozporządzenia majątkiem fundacji wymagają zatwierdzenia władzy publicznej, jeszcze nie dowodzi, że fundacja jest osobą prawną prawa publicznego, chyba że stanowi część organizacji osoby prawnej prawa publicznego albo szczególny przepis prawa publicznego nadał tej fundacji charakter osoby prawnej prawa publicznego.

Fundacje, jako osoby prawne prawa prywatnego, powstają z reguły na podstawie czynności prawnej o charakterze prywatno-prawnym i zatwierdzenia władzy państwowej; tak stanowił § 80 niem. k.c.

Sąd Apelacyjny przy ponownym rozpoznaniu zażalenia strony powodowej zbada pod kątem widzenia przepisów niemieckich które obowiązywały przed przejęciem przez Państwo Polskie Śląska Dolnego, czy Fundacja św. Augustyna we Wrocławiu była w czasie przejęcia Dolnego Śląska osobą prawną i o jakim charakterze.

Sąd Apelacyjny powołał się na art. 113 Konstytucji z dn. 17.III 1921 r. Jeżeli nawet pominąć zagadnienie, czy ta Konstytucja formalnie obowiązuje, a nie tylko podstawowe jej założenia (p. art. 1 ustawy konstytucyjnej z dn. 19.II 1947 r.) i oprzeć się na art. 113 wspomnianej konstytucji, stanowiącym, że związki religijne pozostają w posiadaniu i używaniu swoich fundacyj, to należy zważyć, że posiadać i „używać" można tylko takie fundacje, które służyły i służą związkowi religijnemu, czyli, jeżeli chodzi o fundację Kościoła Katolickiego, temu Kościołowi lub jego organom i instytucjom bezpośrednio, albo których dochody są obracane wyłącznie na cele kościelne właściwe tylko Kościołowi, a nie fundacje, służące celom i zadaniom ogólnym, do których dążyć i które spełniać może nie tylko Kościół, lecz może, a nawet powinno je spełniać także Państwo i społeczeństwo, jak np. fundacje o celach wychowawczych, charytatywnych, popierających szkolnictwo itp. Takich fundacyj, chociażby będących pod nadzorem albo zarządem władz kościelnych, Kościół „używać" nie może, takie fundacje nie są kościelnymi fundacjami. Art. 113 Konstytucji z 1921 r. miał na celu zapewnienie, że Państwo nie odbierze związkom religijnym fundacji, które istniały wówczas w Polsce i były w posiadaniu i używaniu tych związków, były ich majątkiem, czyli fundacyj na rzecz związków religijnych, a nie fundacyj o innych celach, mających odrębną osobowość prawną, nie stanowiących majątku kościołów lub związków religijnych.

Jeżeli po należytym zbadaniu sprawy okaże się, że Fundacja św. Augustyna była w dniu przejęcia Śląska Dolnego przez Państwo Polskie niemiecką osobą prawną prawa publicznego, to fundacja ta utraciła swoje istnienie w Polsce. Przy zmianie suwerenności osoba prawna prawa publicznego może nadal istnieć tylko w tym przypadku, gdy nowa władza państwowa włącza ją w organizację państwową albo w organizację innej uznanej osoby prawnej prawa publicznego.

Dekret o majątkach opuszczonych i poniemieckich wyłącza możliwość dalszego istnienia w Polsce dawnych niemieckich osób prawnych prawa publicznego; na mocy art. 2 ust. 4 tego dekretu majątek niemieckich osób prawnych prawa publicznego przechodzi z mocy samego prawa na własność odpowiednich polskich osób prawnych. Z tego wynika, że niemiecka osoba prawna prawa publicznego nie może nadal istnieć w Polsce, że tę osobę prawa zastępuje odpowiednia albo inna polska osoba prawna, na której własność przechodzi majątek fundacji. W przeciwnym bowiem razie, gdyby niemiecka osoba prawna prawa publicznego mogła nadal istnieć stając się polską osobą prawną prawa publicznego, przytoczony przepis dekretu byłby niezrozumiały. W przypadku, gdyby Fundacja św. Augustyna była osobą prawną niemiecką prawa publicznego, mogłaby być uznana tylko za zagraniczną niemiecką osobę prawną, jeżeli by zostało udowodnione, że za granicą jako osoba prawna jeszcze istnieje, a nie jest ograniczona w swoim działaniu do terytorium obecnie polskiego.

Jeżeli zaś zostanie ustalone, że Fundację św. Augustyna ze względu na § 2 p.k.p. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 21.V 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 182) należy uznać za niemiecką osobę prawną prawa prywatnego, to na podstawie art. 2 ust. 1 lit. c) powołanego dekretu majątek jej przechodzi z mocy samego prawa na własność Skarbu Państwa. Z utratą majątku, znajdującego się w Polsce, fundacja prawa prywatnego z reguły nie traci osobowości prawnej, gdyż może mieć majątek także poza granicami Państwa Polskiego oraz nabywać znów majątek, jeżeli dalsze jej istnienie nie jest sprzeczne z prawem polskim. Zaznaczyć tu należy, że jeżeli strona powodowa zostanie uznana za osobę prawną prawa prywatnego, to na podstawie § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 21.V 1946 r. zarówno Skarb Państwa jak i strona powodowa mogą wystąpić do właściwej władzy administracyjnej ogólnej II instancji o stwierdzenie narodowości. Poza tym należy zważyć, że ze względu na treść aktu fundacyjnego, na swoje cele i zadania, na możliwość lub niemożliwość uzyskania nowego majątku fundacja prawa prywatnego może być uważana za nadal istniejącą.

Z wyżej przytoczonych zasad postanowienia Sądu Apelacyjnego zostaje na mocy art. 437 k.p.c. uchylone, a sprawa odesłana do ponownego rozpoznania w celu dokonania potrzebnych ustaleń.

Należy tu zwrócić uwagę Sądowi Apelacyjnemu, że zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów prowadzenia sprawy w drugiej instancji jest sprzeczne z przepisem art. 101 k.p.c., powołanym przez Sąd Apelacyjny. Na podstawie tego przepisu zwrócić przeciwnikowi koszty procesu obowiązana jest strona, przegrywająca sprawę. Postanowienie Sądu Apelacyjnego nie kończy sprawy, lecz odsyła ją do merytorycznego rozpoznania. Art. 109 k.p.c. stanowi, że Sąd rozstrzyga o kosztach w orzeczeniu, kończącym sprawę w instancji; postanowienie, nie kończące sprawy, nie może zawierać rozstrzygnięcia o kosztach, chyba że obowiązek zwrotu kosztów nie zależy od wyniku sprawy (art. 109 § 2 k.p.c.), jak np. w przypadku, przewidzianym w art. 104 k.p.c., co w sprawie niniejszej nie zachodziło.

ORZECZENIE IZBY CYWILNEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO.

Art. 66 § 1 Pr. o not. art. 1 K. P. N., art. 1 Rozporządzenia Tymczasowego Rady Ministrów z dn. 1.IX 1919 r. normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskich (Dz. U. poz. 428) i art. 2 ust. 1 Dekretu z dn. 6.IX 1944 roku o przeprowadzeniu Reformy Rolnej (Dz. U. 1945 r., poz. 13).

Skarga na odmowę notariusza sporządzenia aktu. Niedopuszczenie do swobodnego obrotu gruntów kościelnych.

1. Postępowanie w sprawie ze skargi na odmowę notariusza sporządzenia aktu (art. 66 § 1 pr. o not.) toczy się w trybie niespornym.

2. Nieruchomości ziemskie kościelne, o których położeniu prawnym pod względem przeznaczenia na reformę rolną ma orzec Sejm Ustawodawczy zgodnie z art. 2 ust. 1 dekretu o przeprow. reformy rolnej, nie mogą być przewłaszczone bez uzyskania na to zezwolenia władzy administracyjnej w myśl dotychczas obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1.IX 1919 r.

Sąd Najwyższy na posiedzeniu w dn. 10 lutego 1949 r. w sprawie zażalenia ks. Ryszarda M. administratora probostwa rzymsko-katolickiego w R. na odmowę notariusza Józefa S. spisania umowy kupna-sprzedaży, po rozpoznaniu zażalenia Prokuratorii Generalnej na postanowienie Sądu Okręgowego w Wadowicach z dn. 9 lipca 1948 r. zaskarżone postanowienie zmienił i zażalenie ks. Ryszarda M. na odmowę notariusza Józefa S. w Żywcu spisania umowy kupna-sprzedaży gruntów należących do probostwa rzymsko-katolickiego w R. oddalił.

Uzasadnienie.

Ks. Ryszard M., działając imieniem probostwa rzymsko-katolickiego w R., wniósł do Sądu Okręgowego w Wadowicach zażalenie na odmowę sporządzenia przez p. o. notariusza w Żywcu Józefa S. aktu notarialnego, dotyczącego umowy kupna-sprzedaży gruntów należących do wyżej wymienionego probostwa, bez uprzedniego zezwolenia Starostwa.

Sąd Okręgowy w Wadowicach postanowieniem z dnia 9 lipca 1948 r. Sygn. 00.1/48 zlecił wspomnianemu notariuszowi sporządzenie żądanego przez skarżącego aktu, stwierdzając, że sporządzenie go nie sprzeciwia się ani jakiemuś zakazowi prawnemu, ani też porządkowi publicznemu i że wobec powyższego nie ma przeszkód w sporządzeniu go.

Prokuratoria Generalna, działając w obronie interesu publicznego z powołaniem się na art. 13 k.p.n., wniosła na powyższe postanowienie zażalenie do Sądu Najwyższego i wniosła o zmianę tego postanowienia i oddalenie zażalenia probostwa.

W uzasadnieniu zażalenia Prokuratoria Generalna wywiodła, że nieruchomości ziemskie należące do kościoła katolickiego przeznaczone są na cele reformy rolnej, gdyż dekret z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej postanawia, że o ich położeniu prawnym orzeknie Sejm Ustawodawczy. Zdaniem Prokuratorii Generalnej obrót tymi nieruchomościami uzależniony jest wobec powyższego od zezwoleń władz (urzędów ziemskich).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I. Pierwszym zagadnieniem, które nastręcza zażalenie Prokuratorii Generalnej i które Sąd Najwyższy powinien rozważyć z urzędu, jest kwestia dopuszczalności zażalenia. Prokuratoria Generalna opiera się na art. 13 § 2 kod. post. niesp., który upoważnia też Prokuratorię do brania udziału w obronie interesu publicznego, w każdej sprawie, przez co staje się ona uczestnikiem sporu, o ile ustawa inaczej nie stanowi. Sprawa niniejsza rozpoczęła się na skutek zaskarżenia przez administratora parafii R. odmowy notariusza sporządzenia aktu sprzedaży gruntów, należących do probostwa, w drodze skargi, wniesionej do Sądu Okręgowego w myśl § 1 art. 66 prawa o notariacie (rozporządzenie Prezydenta Rzecz. Pol. z 27 października 1933 r., Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 609). Zachodzi zatem pytanie, czy postępowanie rozpoczęte tą skargą jest postępowaniem niespornym, skoro do postępowania niespornego odnoszą się nie tylko sprawy przewidziane w samym kodeksie postępowania niespornego, ale i inne sprawy z mocy innych ustaw (art. 1 k.p.n.). Dla rozstrzygnięcia tego pytania należało rozważyć, czy postępowanie to ma cechy postępowania niespornego. Postępowanie to nie jest postępowaniem procesowym, ani egzekucyjnym, ani zabezpieczającym. W postępowaniu tym występuje jedna strona zainteresowana, a nie ma wszak procesu, w którym by występowała jedna tylko strona. W postępowaniu tym jest mocno uwydatniony interes publiczny, w szczególności wtedy, gdy jak w przypadku, odmowa notariusza sporządzenia aktu oparta jest na art. 64 prawa o notariacie (zakaz dokonania czynności sprzeciwiających się prawu, porządkowi publicznemu lub dobrym obyczajom), który to przepis zabezpiecza obrót prawny. Na szczególną jednak uwagę zasługuje okoliczność, że w postępowaniu wszczętym na podstawie art. 66 prawa o notariacie, w szczególności, gdy jak w przypadku, odmowa notariusza sporządzenia czynności opiera się na dyspozycji art. 64 prawa o notariacie, Sąd musi mieć większą swobodę działania i z urzędu może zarządzić przeprowadzenie dowodów (porów. art. 26 § 1 k.p.n.) oraz gromadzić je, choćby uczestnik postępowania temu się sprzeciwiał, gdyż nie może opierać się wyłącznie na materiale dowodowym, przytoczonym przez jednego uczestnika postępowania. Dochodzą do tego jeszcze dwa charakterystyczne momenty: pośredniość i niejawność postępowania.

Wreszcie podnieść należy, że postępowanie rozpoczęte zażaleniem na odmowę dokonania czynności przez notariusza zaliczone zostało do postępowania niespornego przez dekret z 6 grudnia 1946 r., przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 382), gdyż przepis art. 98, który określa wpis od tego zażalenia, umieszczony jest w oddziale 7-ym rozdziału III-go dekretu zatytułowanego: „Opłaty w postępowaniu niespornym".

Ze względu na powyższe należało uznać, że w postępowaniu omawianym znajdują wyraz wszystkie podstawowe zasady postępowania niespornego, co uzasadnia wniosek, iż ma ono charakter postępowania niespornego, a tym samym i wniosek, że zażalenie Prokuratorii Generalnej oparte na art. 13 § 3 jest w przypadku dopuszczalne.

II. Notariusz odmówił sporządzenia aktu sprzedaży nieruchomości ziemskiej, stanowiącej własność probostwa, ze względu na nie uzyskanie zezwolenia władz na tę sprzedaż. Zachodzi więc pytanie, czy obrót gruntami, wchodzącymi w przypadku w grę, jest wolny, czy też podlega ograniczeniu. Dla rozstrzygnięcia tego zagadnienia decydujące są dwa momenty: 1) czy grunta kościelne mogą być uważane za „włościańskie (rustykalne)", które mogą być przewłaszczone bez potrzeby uzyskiwania zezwolenia władzy administracyjnej, o czym mowa w art. 1 tymczasowego rozporządzenia Rady Ministrów z 1 września 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr 73, poz. 428) i 2) jakie ma w odniesieniu do nieruchomości wchodzącej tu w grę znaczenie dyspozycja art. 2 ust. 1 dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej z 6 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, z 1945 r., poz. 13), że o położeniu prawnym nieruchomości ziemskich, należących do kościoła katolickiego, orzeknie Sejm Ustawodawczy.

Ad. 1. Posiadłości ziemskie w b. zaborze austriackim (w sprawie chodzi o grunta położone koło Żywca) mogły być umieszczone w księgach tabularnych, prowadzonych przez sądy okręgowe, lecz mogły też być przenoszone do ksiąg prowadzonych przy sądach powiatowych. Okoliczność zatem, w jakiego rodzaju księgach je wpisywano, nie mogła decydować o charakterze posiadłości włościańskich (rustykalnym) lub o braku tego charakteru. Słuszna jest zatem, podniesiona przez żalącą się Prokuratorię okoliczność, że rozporządzenie z 1919 r., które, uzależniając ważność umowy przeniesienia prawa własności od uzyskania uprzedniego zezwolenia władzy (art. 1), zwalnia w przepisie art. 2 pkt. a od tego warunku, o ile chodzi o przewłaszczenie nieruchomości „włościańskiej (rustykalnej)", mogło by być udaremnione przez proste przeniesienie posiadłości ziemskiej z księgi tzw. tabularnej, prowadzonej przez sąd okręgowy, do księgi gruntowej, prowadzonej przez sąd grodzki. Na podstawie zatem innego kryterium, a nie na podstawie rodzaju księgi wieczystej, do której wpisywano nieruchmość kościelną, należałoby oprzeć orzeczenie, czy nieruchomość ziemska, należąca do probostwa, a więc kościelna, może być przewłaszczona bez uzyskania na to uprzedniego zezwolenia, jako nieruchomość „włościańska (rustykalna)". Takim kryterium może być tylko kryterium gospodarcze. Termin nieruchomość włościańska (rustykalna, użyty w tymczasowym rozporządzeniu z 1 września 1919 r., może oznaczać jedynie grunta, znajdujące się we władaniu tzw. włościan to znaczy chłopów, według terminologii używanej w Polsce w czasie wydania rozporządzenia), a w tym władaniu znajdowały się przeważnie grunta o przestrzeni niewielkiej (a w każdym razie nie przekraczające co do łącznego obszaru norm przyjętych dla gospodarstw utworzonych na podstawie dekretu z 6 września 1944 r.). Już z tego względu jest rzeczą pewną, że grunt obszaru 37 czy też 38 ha — a tyle według ustaleń wynosi całkowity obszar gruntów probostwa, którego część, 14 ha, miała być sprzedana — nie może uchodzić za grunt „włościański". Nie podobna też „majątku beneficjalnego", według określenia spornego gruntu użytego w zażaleniu administratora parafii znajdującego się we władaniu probostwa, uważać za grunt lub nieruchomość „włościańską". a nie za „kościelną".

Ad. 2. O nieruchomościach kościelnych mówi art. 2 ust. 1 dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej, że o ich losie, pod kątem widzenia przeznaczenia ich na reformę rolną, ma zadecydować Sejm Ustawodawczy. Z umieszczenia tej dyspozycji w dekrecie o reformie rolnej i w przepisie art. 2 tegoż dekretu, określającym, jakie nieruchomości ziemskie przejmowane są na tę reformę, wynika niewątpliwie, że nieruchomości kościelne ulegać mogą przejęciu na reformę rolną i że o ich położeniu prawnym orzeknie Sejm Ustawodawczy. Nie było by zatem zgodne z zamierzeniami polityki gospodarczej (a więc i ustawodawczej) Państwa dopuszczenie tych

nieruchomości do swobodnego obrotu bez uzyskiwania na to zezwolenia władzy administracyjnej, w myśl dotychczas obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z 1-go września 1919 r.

Z tych względów należało uznać, że zażalenie Prokuratorii Generalnej zasługiwało na uwzględnienie, a wskutek tego zażalenie na odmowę notariusza sporządzenia aktu sprzedaży należało oddalić (C. 1088/48).

OGŁOSZENIE O UNIEWAŻNIENIU LEGITYMACJI SŁUŻBOWEJ.

Unieważnia się zagubioną legitymację służbową nr 261 wystawioną dnia 2 stycznia 1948 r. przez Prokuratora Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na nazwisko Kierśnicka Anna, żona Włodzimierza Podprokuratora Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości w Drukarni Min. Sprawiedliwości w Warszawie, ul. 6 go Sierpnia 6.

2.000 390 B-80851 Opłata za prenumeratę 500 zł. rocznie. Cena 50 zł.

28

NAKŁADEM MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI,

w opracowaniu Referatu wydawnictw, ukazały się następujące wydawnictwa:

Nazwa	Cena
A. TEKSTY.	
Kodeks postępowania cywilnego	w druku
Kodeks postępowania niespornego	w druku
Prawo cywilne, wyd. II	250
Kodeks handlowy	400
Kodeks zobowiązań, wydanie II	450
Ochrona wynalazków i znaków towarowych — nieuczciwa konkurencja	250
Kodeks Karny, wydanie IV	w druku
Kodeks postępowania karnego, wydanie II	140
Prawo karne skarbowe, wydanie II	130
Prawo o sądach Ubezpieczeń Społecznych	250
Koszty sądowe	260
Regulaminy sądów i prokuratur	350
Przepisy o kasach sądowych	wyczerpane
Prawo o ustroju adwokatury	150
Prawo o notariacie	360
Prawo o ustroju sądów powszechnych	600
Prawo wekslowe i czekowe	250
Przepisy dla komorników	230
Przepisy mieszkaniowe	400
Prawo Pracy tom I	500
Prawo Pracy tom II	380
B. ZBIORY ORZECZEŃ SĄDU NAJWYŻSZEGO	
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cyw. rok 1945-1946, zeszyt I	170
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cyw. rok 1947, zeszyt I	170
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cywilnej, rok 1947 zeszyt II	170
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cywilnej, rok 1947, zeszyt III	170
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cywilnej, rok 1948, zeszyt I	120
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cywilnej, rok 1948, zeszyt II	140
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cywilnej, rok 1948, zeszyt III	w druku
Skorowidz Orzeczeń S. N. Izby Cywilnej z 1947 r.	90
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1945-1946, zeszyt I i II	170
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1947, zeszyt I	100
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1947, zeszyt II	100
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1947, zeszyt III	100
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1947, zeszyt IV	100
Skorowidz Orzeczeń S. N. Izby Karnej z 1947 r.	120
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1948, zeszyt I	90
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1948, zeszyt II	140
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1948, zeszyt III	140
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1948, zeszyt IV	w druku
C. BIBLIOTEKA POPULARYZACJI PRAWA.	
Nr 1 Poradnik ławnika w sprawach karnych, wyd. II	200
Nr 2 Litera prawa, wyd. III	80
Nr 3 Co każdy obywatel wiedzieć powinien o administracji państwowej wyd. II	100
Nr 4 Sąd obywatelski i jego czynności	260
Nr 5 O testamentach i dziedziczeniu na wsi	65
Nr 6 Polskie prawo małż. majątk.	70
Nr 7 Wymiar kary	70
Nr 8 Nabycie i ochrona własności	45
Nr 9 Jak sporządzić testament	70
Nr 10 Odpowiedzialność karna	60
D. INNE WYDAWNICTWA.	
Informator sądowy na rok 1947/48	350
Odtwarzanie i umarzanie dokumentów utraconych, zniszczonych lub zagubionych	200
L. Lernell. Rola i zadania organów wymiaru sprawiedliwości na tle uchwał Plenum K. C. P. P. R.	25
Dr Stefan Rozmaryn. Istota Państwa, wydanie II	125

Wydawnictwa Ministerstwa Sprawiedliwości są do nabycia we wszystkich księgarniach. Skład główny: Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa Demokratyczna — Nowa Epoka“ Warszawa, ul. Śniadeckich 16.

Konto czekowe w P. K. O. Dziennika Ustaw R. P. Nr I — 1999.

Konto czekowe w P. K. O. Demokratycznego Przeglądu Prawniczego Nr I — 655.